

D E C I Z I E

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii - Nicolae Clima, Ion Corolevschi

Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Patrașcu Alexandr, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Topada Ilie împotriva lui Patrașcu Alexandr cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, împotriva hotărârii Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013

c o n s t a t ă

La data de 14 octombrie 2011 Topada Ilie a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Patrașcu Alexandr cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii Topada Ilie a menționat, că în luna august 2008 el împreună cu soția Topada Maria și fiica Topada Elena sa-u înțeles cu pârâtul și soția acestuia Patrașcu Olga să vândă ultimilor apartamentul nr. 13 ce-i aparținea cu drept de proprietate situat în mun. Comrat, str. Tretiacova, 22. A fost stabilit prețul de 15000 euro, din care 7000 euro Patrașcu Alexandr i-a plătit imediat, iar restul 8000 euro pârâtul s-a obligat să-i restituie până la data de 22 mai 2009, semnând în acest sens o recipisă. Pentru îndeplinirea procedurii de legalizare a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil, reclamantul i-a eliberat pârâtului procurile cu drept de vânzare a bunului imobil. La 08 octombrie 2008 pârâtul a autentificat contractul de vânzare-cumpărare încheiat între el și Patrașcu Olga. Despre acest contract reclamantul a aflat la notar la 13 octombrie 2011. Indică că, pârâtul nu i-a achitat până în prezent suma de 8000 euro.

Topada Ilie solicită încasarea de la pârât a datoriei în mărime de 8000 euro și a dobânzii de întârziere în mărime de 2441,59 euro.

Prin hotărârea judecătoreiei Comrat din 27 decembrie 2011 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Patrașcu Alexandr în beneficiul lui Topada Ilie

datoria în mărime de 8000 euro și cheltuielile pentru taxa de stat în mărime de 3906 lei. În rest rețențiile au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013 s-a admis apelul declarat de reprezentantul lui Topada Ilie, avocatul Zelenskaia Irina, s-a casat hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere și s-a emis pe acest capăt de cerere o nouă hotărâre prin care s-a încasat de la Patrașcu Alexandr în beneficiul lui Topada Ilie dobânda de întârziere în mărime de 3449,25 euro. În rest hotărârea s-a menținut.

La data de 07 august 2013 Patrașcu Alexandr a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, menținerea hotărârii primii instanțe.

În motivarea recursului a invocat, că instanța de apel a aplicat în mod eronat legea.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Patrașcu Alexandr urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Comrat în partea încasării datoriei și dobânzii de întârziere de la Patrașcu Alexandr în valuta străină, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că instanțele de judecată corect au admis cerințele înaintate de Topada Ilie, constatând neexecutarea obligațiilor contractuale de mandat de către Patrașcu Alexandr și încasând în beneficiul recurentului suma de 8000 euro cu titlul de datorie și 3449,25 euro cu titlul de dobânda de întârziere.

Conform art. 1030 alin. (1) Cod civil, prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.

Potrivit prevederilor art. 1043 din Codul civil, mandatarul este obligat să remită mandantului tot ceea ce a primit pentru executarea mandatului și nu a utilizat în acest scop, precum și tot ceea ce a dobândit în executarea obligațiilor sale contractuale.

Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primii instanțe, corect a menținut-o în partea ce ține de încasarea datoriei în mărime de 8000 euro, stabilind că, între părți au apărut raporturile juridice guvernate de normele civile ce reglementează contractul de mandat.

Cu certitudine s-a stabilit că, la data de 22 august 2008 recurentul a semnat o recipisă, prin care s-a obligat să restituie intimatului până la 22 august 2008 suma de 8000 euro pentru apartamentul cumpărat (f.d.5) La aceiași dată recurentul, în baza procurii eliberate de intimat și soția acestuia, Topada Maria (f.d.7), dar și fiicei Topada Elena (f.d.2) a vândut apartamentul nr. 13 ce aparținea intimatului și

familiei acestuia cu drept de proprietate situat în mun. Comrat, str. Tretiacoș, 22 prin contractul de vânzare-cumpărare încheiat cu soția sa Patrașcu Olga (f.d.2-3).

Astfel, mandatul a fost executat, bunul imobil a fost vândut, iar suma primită pentru executarea mandatului nu a fost restituită intimatului.

Mai mult ca atât, pe parcursul examinării pricinii, recurentul a recunoscut datoria de 8000 euro.

Totodată, instanța de apel corect a stabilit temeinicia pretenției intimatului cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, deoarece recurentul nu a executat obligația de a restitui tot ceea ce a dobândit în executarea obligațiilor sale contractuale.

Or, conform art. 1044 alin. (2) din Codul civil, pe lângă compensațiile la care este ținut pentru prejudiciul cauzat, mandatarul, în cazul folosirii informației sau bunurilor fără autorizație, trebuie să plătească mandantului pentru folosirea informației o sumă echivalentă cu îmbogățirea sa datorită folosirii ei, iar în cazul când a folosit un bun, o chirie corespunzătoare. Dacă folosește pentru sine banii pe care trebuie să-i remită mandantului ori să-i utilizeze în favoarea acestuia, mandatarul va datora dobânzi din momentul cheltuirii banilor.

Deoarece nici prin recipisă, nici prin procură părțile nu au prevăzut mărimea dobânzii, instanța de apel corect a stabilit mărimea dobânzii de întârziere, aplicând art. 619 alin. (1) din Codul civil, care prevede că, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Art. 585 din Codul civil prevede că, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Instanța de apel corect a aplicat normele citate și a admis pretenția intimatului privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 3449,25 euro calculată din suma de 8000 euro prevăzută în recipisă semnată de recurent.

Totodată, Colegiul consideră că, instanța incorect a dispus încasarea prejudiciului datoriei și a dobânzii de întârziere în valuta străină, or în cazul în care obiectul contractului încheiat este în valuta străină, în dispozitivul hotărârii se va indica perceperea datoriei și a altor plăți în valuta străină în suma respectivă echivalentul în lei moldovenești, conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

Conform art. 583 alin. (2) Cod civil, dacă obligația pecuniară exprimată în valută străină trebuie executată pe teritoriul țării, executarea se face în monedă națională, cu excepția cazurilor în care legea permite primirea/efectuarea pe teritoriul Republicii Moldova a plăților și a transferurilor în valută străină. Determinarea echivalentului în monedă națională al obligației pecuniare exprimate în valută străină și viceversa se efectuează cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dacă legea sau contractul nu stabilește altfel.

Astfel, datoria în sumă de 8000 euro și dobânda de întârziere în sumă de 3449,25 euro urmează să fie încasate de la Patrașcu Alexandr echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii judecătorești.

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Patrașcu Alexandr și a modifica decizia Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013 și hotărârea primei instanțe în partea încasării datoriei și dobânzii de întârziere în valuta străină prin încasarea în beneficiul lui Topada Ilie a datoriei în sumă de 8000 euro și a dobânzii de întârziere în sumă de 3449,25 euro convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii judecătorești.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. e) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Patrașcu Alexandr.

Se modifică decizia Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013 și hotărârea judecătoreiei Comrat din 27 decembrie 2011, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Topada Ilie împotriva lui Patrașcu Alexandr cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere în partea încasării datoriei și dobânzii de întârziere în valuta străină, prin încasarea sumei de 8000 euro cu titlul de datorie convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii judecătorești și 3449,25 euro cu titlul de dobânda de întârziere convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii judecătorești.

În rest decizia Curții de Apel Comrat din 02 aprilie 2013 și hotărârea judecătoreiei Comrat din 27 decembrie 2011 se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Clima

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan